

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія природничих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олександр ЖИЛЬЦОВ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАТОМІЯ З ОСНОВАМИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ

для студентів

спеціальності

024 Хореографія

освітньо-професійної програми

Хореографія

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307985
Програма № 1756/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
[Signature]
(підпис) (прізвище, ініціали)
№ _____ 20 24 р.

Київ-2024

Розробник: Камінецька Анна Романівна, викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Камінецька Анна Романівна

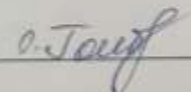
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії природничих дисциплін

Протокол від «30» 08 2024 року № 1

Голова циклової комісії Людмила ГЛУХЕНЬКА

Робочу програму перевірено

« » 2024 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (), « » 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. (), « » 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. (), « » 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. (), « » 20__ р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90
Курс	3
Семестр	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Самостійна робота	12
Підготовка і складання підсумкового контролю	30
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

- ✓ **Мета навчальної дисципліни** є оволодіння майбутніми спеціалістами комплексом знань, умінь та навичок з анатомії та основ медицини, які б сприяли формуванню здоров'язбережувальної компетентності; утвердженню ціннісного ставлення до життя і здоров'я, їхньому фізичному, соціальному, психічному і духовному розвитку.

Завдання курсу:

1. Засвоїти завдання анатомії та фізіології, анатомічну термінологію;
2. Вивчити анатомічну будову та функції формуючих, регулюючих органів, аналізаторів, покривів організму та ін.;
3. Розкрити особливості філогенезу та онтогенезу систем організму людини.
4. Оволодіти елементарними знаннями про причини патологій та хвороб усіх систем організму людини та зрозуміти способи їх профілактики;
5. Опанувати навички реанімаційних заходів (долікарська допомога) в загрозованих для життя станах при травмах та нещасних випадках.

У результаті вивчення курсу «Анатомія з основами медичних знань» у студентів мають бути вироблені наступні компетентності:

Інтегральна компетентність:

- Здатність особи самостійно виконувати складні спеціалізовані виробничі чи навчальні завдання в галузі хореографічного мистецтва та/або у процесі навчання, нести відповідальність за результати своєї діяльності та діяльності інших осіб у певних ситуаціях.

ЗК-2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СК2	Здійснення безпечної діяльності у професійній сфері.
СК6	Здатність передавати знання, застосовувати організаційно-творчі та/або педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з танцювальним аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до освітньо-професійної програми).
СК11	Здатність до професійної самореалізації на ринку праці.

У результаті вивчення курсу «Анатомія з основами медичних знань» студент набуває таких предметних компетентностей:

- ✓ володіння базовими знаннями з анатомії, фізіології й основ медицини та вміння їх застосовувати в педагогічно-мистецькій діяльності;
- ✓ здатність аналізувати класичні системи навчання і виховання; розуміння шляхів практичного застосування освітніх технологій; готовність застосовувати

сучасні методики і технології для забезпечення якості освітнього процесу в початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах.

- ✓ знання анатомічної будови організму людини;
- ✓ знання структурних та функціональних особливостей систем організму людини;
- ✓ розуміння необхідності дотримання правил особистої гігієни;
- ✓ знання основ профілактики різних захворювань;
- ✓ мотивація здорового способу життя;
- ✓ уміння протистояти шкідливим впливам соціального середовища;
- ✓ прагнення до фізичного вдосконалення; самостійне складання та дотримання режиму дня;
- ✓ чітке усвідомлення необхідності фізичної культури як засобу здоров'я, відсутність шкідливих звичок.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Анатомія з основами медицини» завершується екзаменом.

3. Результати навчання

РН6	Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців стосовно своїх творчих і навчальних результатів та користатися ними для вдосконалення фахового розвитку.
РН7	Формувати репертуар учнівського та/або аматорського колективу (відповідно до освітньо-професійної програми).
РН9	Застосовувати фахову термінологію в процесі професійної діяльності, створення навчальних матеріалів/обговорення та опису мистецьких подій.
РН10	Обирати творчі рішення та/або демонструвати відповідні виконавські компетентності для привертання уваги аудиторії.
РН11	Застосовувати знання історії мистецтв, організаційних/педагогічних методів, підходів, технологій у процесі роботи з аматорським хореографічним колективом та/або викладання фахових дисциплін в початковій мистецькій освіті.
РН18	Аналізувати та оцінювати твори хореографічного мистецтва, висловлювати особистісно-ціннісне ставлення до них.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Анатомія з основами медицини» студенти:

фахівці з хореографії повинні використовувати набуті знання, уміння та навички в практичній діяльності та повсякденному житті:

- демонструвати розуміння основних засад охорони праці й безпеки життєдіяльності та їх застосування, необхідності та дотримання норм здорового способу життя.
- розпізнавати та розрізняти складові частини органів та систем організму людини;
- розуміти взаємозв'язки анатомічної будови та відповідних функцій органів та систем в організмі людини;
- графічно зображати будови органів та анатомічно-функціонального взаємозв'язку між ними;
- розуміти основи надання першої домедичної допомоги у разі загрозливих для життя станів, нещасних випадків та травм;
- визначати основні чинники формування здорового способу життя;
- розуміти анатомічну будову формуючих, регулюючих, репродуктивну системи, органів чуття, покривів організму;
- фізіологічні особливості процесів дихання, травлення, обміну речовин, терморегуляції, виділення в регуляції і узгодженості функцій організму людини та взаємозв'язку організму з навколишнім середовищем;
- володіти технікою надання домедичної допомоги в загрозливих для життя станах;
- аналізувати причини захворювань та прогнозувати методи профілактики хвороб та патологій;
- застосовувати базові знання анатомії, фізіології та основ медицини в професійній діяльності.
- демонструвати розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів та тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Лекції	Практичні	Семінари	Модульний контроль	Самостійна	Підготовка до екзамену
Змістовий модуль 1.							
Вступ у анатомію та фізіологію. Вчення про кістки та м'язи							
Тема 1. Значення анатомії, фізіології у хореографії. Загальний огляд будови і функцій організму.	3	2				1	
Тема 2. Будова опорно-рухового апарату. Профілактика та перша домедична допомога при травмах та нещасних випадках.	9	2	2	2	2	1	
Разом	12	4	2	2	2	2	
Змістовий модуль 2.							
Вчення про внутрішні органи (спланхнологія)							
Тема 3 Внутрішнє середовище організму. Кров: її функції та склад.	3	2		2		1	
Тема 4 Особливості будови і функції серцево – судинної системи	6	2	2			2	
Тема 5 Особливості будови і функції органів дихання. Перша допомога при розладах дихання.	5	2	2			1	
Тема 6 Анатомо-фізіологічні особливості органів травної системи. Профілактика захворювань шлунково-кишкового тракту.	8	2	2	2		2	
Тема 7 Особливості видільної системи людини. Профілактика хвороб видільної системи та шкіри.	5	2	2			1	
Тема 8. Органи внутрішньої секреції. Вплив гормонів на ріст і розвиток організму.	9	2		2	2	1	
Разом	36	12	8	6	2	8	
Змістовий модуль 3.							
Біологічні основи поведінки людини. Вища нервова діяльність.							
Анатомія і фізіологія аналізаторів.							
Тема 9 Анатомія і фізіологія нервової системи. Вища нервова діяльність.	5	2		2		1	
Тема 10 Анатомія і фізіологія аналізаторів	7	2		2	2	1	
Разом	12	4		4	2	2	
						12	30
Разом	90	20	10	12	6	42	

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Вступ у анатомію та фізіологію. Вчення про кістки та м'язи.

Тема 1. Вступ. Значення анатомії, фізіології у хореографії.

Загальний огляд будови і функцій організму. Визначення анатомії, фізіології, характеристика опорно-рухової, м'язевої, видільної, нервової та ендокринної систем. Встановлення зв'язку між будовою та виконуваними функціями систем організму.

Ключові поняття: анатомія, фізіологія, гігієна, тканина, орган, система органів.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;7;8

Тема 2. Будова опорно-рухового апарату. Профілактика та перша домедична допомога при травмах та нещасних випадках.

Анатомо-фізіологічні особливості опорно-рухового апарату, будова кісток і м'язів, роль фізичних вправ у формуванні скелету і м'язів, вплив харчування на розвиток м'язевої системи, поняття про ДМД при переломах і вивихах.

Ключові поняття: хондріон, кістка, міоцит, сухожилок, черевце, остеохондроз, остеопороз, лордоз, кефоз, сколіоз, суглоб, перелом, вивих.

Практична робота №1 Вивчення будови опорно-рухового апарату.

Семінар №1: Профілактика та перша допомога при травматичних та нещасних випадках.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

Змістовий модуль II.

Вчення про внутрішні органи (спланхнологія)

Тема 3. Внутрішнє середовище організму. Кров: її функції та склад.

Анатомо-фізіологічні особливості кровотворення, склад крові, будова плазми крові, будова формених елементів, поняття про згортання крові, вікові зміни у системі крові.

Ключові поняття: гемопоез, плазма, еритроцит, лейкоцит, тромбоцит, група крові, резус-фактор, донор, реципієнт.

Семінар №2. Вчення внутрішнього середовища організму.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

Тема 4. Профілактика та перша домедична допомога при серцево-судинних захворюваннях і кровотечах.

Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи, вікові зміни в серцево-судинній системі, автоматія серця, серцевий цикл, поняття про тиск крові, велике та мале коло кровообігу, ДМД при різних видах кровотеч.

Ключові поняття: систолічний об'єм крові, аорта, вена, артерія, капіляр, артеріальний тиск, передсердя, шлуночки, пульс, кровотеча, джгут, закрутка, переливання крові.

Практична робота №2 Профілактика та перша допомога при серцево-судинних захворюваннях.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

Тема 5. Особливості будови і функції органів дихання. Перша допомога при розладах дихання.

Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання, зв'язок будови і функції органів дихання, вікові зміни органів дихання, гуморальна та нервова регуляція дихання, газообмін між середовищем та легеньми, легеньми та кров'ю, розлади дихання хвороби дихальної системи.

Ключові поняття: легені, бронхи, трахея, гортань, альвеоли, гіпоксія, пневмоторакс, туберкульоз, вдих, видих, діафрагма, штучне дихання.

Практична робота №3. Особливості будови і функції органів дихання. Перша допомога при розладах дихання.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості органів травної системи. Харчування і здоров'я людини. Профілактика захворювань шлунково-кишкового тракту.

Анатомо-фізіологічні особливості травної системи, вікові зміни в органах травлення, зв'язок будови шлунку і кішківника у зв'язку з виконуваними функціями, роль травних залоз у травленні, порушення в травній системі в зв'язку з неправильним харчуванням, поняття про обмін речовин та енергії, методи профілактики хвороб ШКТ.

Ключові поняття: ферменти, вітаміни, шлунковий сік, війчастий епітелій, печінка, підшлункова залоза, білки, жири, вуглеводи, отруєння, виразка.

Практична робота №4. Вивчення будови органів ШКТ.

Семинар №3. Харчування і здоров'я людини. Профілактика захворювань шлунково-кишкового тракту.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

Тема 7. Морфо-функціональні особливості видільної системи людини. Профілактика хвороб видільної системи та шкіри.

Особливості видільної системи в зв'язку з виконуваними функціями, вікові зміни у видільній системі, механізм сечоутворення, порушення роботи видільної системи, регуляція добового діурезу, видільна функція шкіри.

Ключові поняття: діурез, енурез, нефрон, мальпігієві судини, сечоводи, сечовий міхур, нирка, реабсорбція, фільтрація, осморегуляція, кам'яна хвороба.

Практична робота №5. Органи виділення людини. Вивчення будови нирки.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

Тема 8. Органи внутрішньої секреції.

Будова гіпофізу, щитоподібної залози, надниркових залоз, статевих залоз, поняття про гормони, зв'язок між будовою гормонів та виконуваними функціями, гуморальна регуляція функцій, гіпо- та гіперфункція гормонів.

Ключові поняття: гормон, гомеостаз, соматотропін, кортикотропін, тестостерон, андроген, гонадотропін, діабетична кома, тироксин, стероїди.

Семинар №4. Профілактика хвороб ендокринної системи.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

Змістовий модуль III.

Біологічні основи поведінки людини. Вища нервова діяльність.

Анатомія і фізіологія аналізаторів.

Тема 9. Анатомія і фізіологія нервової системи. Вища нервова діяльність.

Особливості будови нервової системи, поняття про рефлекторну дугу, будова головного мозку, будова спинного мозку, поняття про вищу нервову діяльність, умовні та безумовні рефлекси, роль нервової системи у вихованні дитини.

Ключові поняття: нейрон, кора мозку, ядра мозку, біла речовина, сіра речовина, безумовний і умовний рефлекси, автоматизм, пам'ять, увага, темперамент.

Семінар №5. Анатомія і фізіологія нервової системи. Вища нервова діяльність.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

Тема 10. Анатомія і фізіологія аналізаторів.

Будова аналізатора, зв'язок будови ока з виконуваними функціями, зв'язок будови вуха з виконуваними функціями, роль рівноваги, будова носа з виконуваними функціями, терморегуляція в організмі.

Ключові поняття: аналізатор, сітківка, рефракція, акомодация, барабана перетинка, слухові кісточка, статоцисти, смакові сосочки та цибулики, терморегуляція.

Семінар №6. Анатомія і фізіологія аналізаторів, профілактика захворювань.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; 2; 3; 4

додаткові: 5;8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	6	6	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	3	3	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	4	4	-	-
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	4	40	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	6	30	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання тестових завдань	10	1	10	1	10	1	10
Разом			69		138		69
Максимальна кількість балів	276						
Розрахунок коефіцієнта:	$276/60=4,6$						
Екзамен балів	40						

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

При перевірці та оцінюванні знань, якими оволодів майбутній спеціаліст застосовуються такі критерії:

- високий понятійний рівень;
- глибина, широта, повнота питання, що висвітлюється;
- осмисленість і усвідомленість затверджених положень теми, яка розкривається студентом;
- логічність та послідовність під час відповіді;
- доведення та аналіз теорій, концепцій, вчень, які вивчалися;
- самостійність мислення;
- впевненість в правоті своїх суджень;
- вміння виділяти головне;
- вміння встановлювати між предметні та внутрішньопредметні зв'язки;
- вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми;
- стилістично грамотна мова.

№ з/п	Назва теми	Кількість год.	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
Вступ у анатомію та фізіологію. Вчення про кістки та м'язи.			
1	Тема 1. Вступ. Значення анатомії і фізіології у хореографії. Загальний огляд будови і функцій організму. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Проаналізувати вклад українських вчених у розвиток анатомії та фізіології. Методи анатомо-фізіологічних досліджень. ✓ Охарактеризувати будову та функції клітин, тканини тіла людини. 	1	5
2	Тема 2. Будова опорно-рухового апарату. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Профілактика та перша медична допомога при травмах та нещасних випадках. ✓ Охарактеризувати будову та групи м'язів, вплив фізичних навантажень на розвиток м'язів. 	1	5
Змістовий модуль II.			
Вчення про внутрішні органи (спланхнологія)			
3	Тема 3. Внутрішнє середовище організму. Кров: її функції та склад. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Проаналізувати анатомо-фізіологічні особливості лімфатичної системи людини. 	1	5
4	Тема 4. Профілактика та перша домедична допомога при серцево-судинних захворюваннях і кровотечах.	2	10

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Охарактеризувати основні критерії оцінювання функціонального стану серцево-судинної системи, пульсу та артеріального тиску. Проаналізувати вплив трудової активності та способу життя на стан серцево-судинної системи. 		
5	<p>Тема 5. Особливості будови і функції органів дихання. Перша допомога при розладах дихання.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Охарактеризувати регуляцію дихання. 	1	5
6	<p>Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості органів травної системи. Харчування і здоров'я людини. Профілактика захворювань шлунково-кишкового тракту.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Охарактеризувати особливості водно-сольового обміну в організмі людини. ✓ Проаналізувати групи вітамінів, способи збереження вітамінів в продуктах харчування (за вибором). 	2	10
7	<p>Тема 7. Морфо-функціональні особливості видільної системи людини. Профілактика хвороб видільної системи та шкіри.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Проаналізувати особливості будови та функцій шкіри. Участь шкіри в терморегуляції. 	1	5
8	<p>Тема 8. Органи внутрішньої секреції.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Охарактеризувати механізм дії гормонів. 	1	5
Змістовий модуль III.			
Біологічні основи поведінки людини. Вища нервова діяльність.			
9	<p>Тема 9. Анатомія і фізіологія нервової системи. Вища нервова діяльність.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Типи вищої нервової діяльності. Особливості вищої нервової діяльності дитини. ✓ Сон та його гігієнічне значення 	1	5
10	<p>Тема 10. Анатомія і фізіологія аналізаторів.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Проаналізувати анатомо-фізіологічні особливості та будову органу рівноваги; м'язово-суглобове чуття та чуття внутрішніх органів; особливості та будову хімічних органів чуття (смаку та нюху) та органи чуття шкіри (за вибором). 	1	5
	Разом	12	60

Критерії оцінювання:

Самостійна робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється у сумі в діапазоні від 0 балів до 5 балів:

- 5 балів – робота виконана в повному обсязі;
- 4 бали – якщо допускаються незначні помилки;
- 3 бали – обсяг виконаної роботи становить 50% - 40%;
- 2 бали - обсяг виконаної роботи становить 20% - 30%;
- 1 бал - обсяг виконаної роботи становить менше 10%

Контроль самостійної роботи здійснюється у вигляді:

- тестування;
- співбесіди;
- заповнення зошиту з самостійної роботи

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульної контрольної роботи передбачає надання відповідей на тести. Модульна контрольна робота містить по 25 тестів. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів. Модульна контрольна робота вважається захищеною, якщо вона оцінена на 15 та більше балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий семестровий контроль відображає міру компетентності студента навчальної дисципліни «Анатомія з основами медицини».

Форма проведення семестрового контролю – екзамен.

Результати навчання студентів щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Загальне оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу здійснюється за результатами проміжного і підсумкового контролю за стобальною шкалою.

До складання екзамену допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою програмою відповідної навчальної дисципліни, і які за результатами проміжного контролю сумарно набрали не менше 35 балів. Студенти, які набрали менше ніж 35 балів, до складання екзамену не допускаються.

Форма проведення: письмова

Тривалість проведення: 2 години

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання:

виконання тестового завдання – 20 балів;

виконання практичного завдання – 20 балів;

Орієнтовний перелік тем, за якими складені тестові завдання

Тема 1. Значення анатомії, фізіології у хореографії. Загальний огляд будови і функцій організму.

Тема 2. Будова опорно-рухового апарату. Профілактика та перша домедична допомога при травмах та нещасних випадках.

Тема 3. Внутрішнє середовище організму. Кров: її функції та склад.

Тема 4. Особливості будови і функції серцево-судинної системи.

Тема 5. Особливості будови і функції органів дихання. Перша допомога при розладах дихання.

Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості органів травної системи. Профілактика захворювань шлунково-кишкового тракту.

Тема 7. Особливості видільної системи людини. Профілактика хвороб видільної системи та шкіри.

Тема 8. Органи внутрішньої секреції. Вплив гормонів на ріст і розвиток організму.

Тема 9. Анатомія і фізіологія нервової системи. Вища нервова діяльність.

Тема 10. Анатомія і фізіологія аналізаторів.

Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Проаналізуйте значення знань з анатомії, фізіології у професійній діяльності хореографа, вказавши правила надання першої домедичної допомоги при травмах та нещасних випадках.
2. Охарактеризуйте будову опорно-рухового апарату людини, вказавши особливості скелету людини у зв'язку з прямоходінням.
3. Охарактеризуйте будову скелета людини, розкривши основні причини та види порушення постави.
4. Охарактеризуйте основні групи м'язів людини, вказавши вплив фізичних навантажень на розвиток м'язів.
5. Охарактеризуйте склад та функції крові людини, поясніть процес згортання крові.
6. Охарактеризуйте принцип поділу крові на групи, складіть схему переливання крові від донора до реципієнта.
7. Вкажіть склад крові: плазми та формених елементів, пояснивши процес кровотворення.
8. Складіть перелік методів профілактики серцево-судинних захворювань, пояснивши методику виконання серцево-легеневої реанімації при невідкладних станах.
9. Охарактеризуйте анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи, вказавши вікові зміни в серцево-судинній системі.
10. Охарактеризуйте серцевий цикл, його фази, їх фізіологічну роль, пояснивши автоматію серця.
11. Складіть схеми малого і великого кола кровообігу, проаналізувавши вплив трудової активності та способу життя на стан серцево-судинної системи.
12. Поясніть відмінності в будові різних типів судин, вказавши особливості надання першої домедичної допомоги при різних видах кровотеч.
13. Охарактеризуйте основні критерії оцінювання функціонального стану серцево-судинної системи, пульсу та артеріального тиску, пояснивши причини виникнення інсульту та інфаркту.
14. Проаналізуйте анатомо-фізіологічні особливості лімфатичної системи людини, вказавши її роль і функції в організмі людини.

15. Охарактеризуйте особливості будови і функцій органів дихання, вказавши заходи першої домедичної допомоги при розладах дихання.
16. Проаналізуйте анатомо-фізіологічні особливості органів дихання у зв'язку з виконуваними функціями, охарактеризувавши вікові зміни органів дихання.
17. Поясніть гуморальну та нервову регуляцію дихання, розкривши механізми газообміну між зовнішнім середовищем та легенями, легенями та внутрішнім середовищем.
18. Охарактеризуйте легеневі об'єми, життєву ємність легень, вказавши значення цих показників та фактори, які впливають на їх формування.
19. Охарактеризуйте анатомо-фізіологічні особливості органів травної системи, пояснивши зв'язок між режимом і якістю харчування та здоров'ям людини.
20. Вкажіть методи профілактики захворювань шлунково-кишкового тракту.
21. Поясніть анатомо-фізіологічні особливості травної системи, вказавши вікові зміни в органах травлення.
22. Охарактеризуйте процеси, які відбуваються в дванадцятипалій кишці, вказавши значення жовчі і кишкового соку в процесі травлення.
23. Охарактеризуйте будову і функції товстого кишківника, пояснивши процес які в ньому відбуваються.
24. Поясніть процеси, що відбуваються у різних відділах тонкого кишківника, охарактеризувавши будову стінки тонкої кишки.
25. Поясніть роль травних залоз у травленні, охарактеризувавши порушення в травній системі в зв'язку з неправильним харчуванням.
26. Охарактеризуйте процеси травлення в ротовій порожнині, пояснивши будову та роль зубів.
27. Проаналізуйте групу жиророзчинних вітамінів, вказавши в яких продуктах харчування вони знаходяться.
28. Проаналізуйте групу водорозчинних вітамінів, вказавши способи збереження вітамінів у продуктах харчування.
29. Поясніть особливості будови видільної системи в зв'язку з виконуваними функціями, вказавши способи профілактики захворювань видільної системи.
30. Поясніть механізм сечоутворення, вказавши причини порушення роботи видільної системи та способи регуляції добового діурезу.
31. Проаналізуйте особливості будови та функцій шкіри, розкривши видільну роль та участь шкіри в терморегуляції.
32. Охарактеризуйте загальну будову та функції органів внутрішньої секреції, розкривши поняття гормони на прикладі надниркових залоз.
33. Охарактеризуйте будову та функції гіпофізу, пояснивши наслідки гіпер- та гіпофункції цього органу.
34. Поясніть роль статевих залоз жіночого і чоловічого організму в функціонування організму в цілому, розкривши основні способи збереження репродуктивного здоров'я.
35. Охарактеризуйте будову і функції щитоподібної залози, пояснивши механізм дії гормонів та вкажіть методи профілактики захворювань ендокринної системи на прикладі щитоподібної залози.

36. Охарактеризуйте будову і функції підшлункової залози, пояснивши механізм дії гормонів та вкажіть методи профілактики захворювань ендокринної системи на прикладі підшлункової залози.
37. Складіть загальну характеристику будови та функцій центральної нервової системи людини, вказавши ряд заходів по профілактиці захворювань нервової системи.
38. Складіть загальну характеристику будови та функцій нервової системи людини, вказавши основні етапи розвитку нервової системи.
39. Складіть загальну характеристику будови та функцій головного мозку, пояснивши зв'язок будови головного мозку з виконуваними функціями.
40. Охарактеризуйте особливості будови та функції спинного мозку людини, вказавши профілактику порушень його діяльності.
41. Схематично замалюйте та поясніть схему рефлекторної дуги.
42. Охарактеризуйте умовні та безумовні рефлекси людини.
43. Охарактеризуйте роль нервової системи у вихованні дитини, розкривши механізм виникнення автоматизму.
44. Охарактеризуйте зв'язок будови та функцій нервової системи з формуванням пам'яті, уваги, темпераменту.
45. Охарактеризуйте фази сну, розкривши його гігієнічне значення.
46. Охарактеризуйте будову та функції зорового аналізатора, зазначивши основні шляхи профілактики порушень зору.
47. Охарактеризуйте будову та функції слухового аналізатора, зазначивши основні шляхи профілактики порушень слуху.
48. Поясніть зв'язок будови вуха з виконуваними функціями, роль рівноваги в житті людини.
49. Поясніть особливості та будову хімічних органів чуття (смаку та нюху), вказавши зв'язок між будовою носа з виконуваними функціями.
50. Поясніть анатомо-фізіологічні основи та значення м'язово-суглобового чуття та чуття внутрішніх органів.
51. Охарактеризуйте функції черепно-мозкових нервів та їх роль у формуванні слуху та зору.

6.5 КОНТРОЛЬ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Критерії оцінювання виконання практичних робіт та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдань/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Навчально-методична карта дисципліни

«Анатомія з основами медичних знань» для спеціальності «Хореографія»

Всього 90 год., з них; ауд.48год.(лекції 20 год., сем. 12 год., пр. 10 год., мод.- 6 год.) со. 42 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II						Змістовий модуль III		
Назва модуля	Вступ у анатомію та фізіологію. Вчення про кістки та м'язи.		Вчення про внутрішні органи (спланхнологія)						Біологічні основи поведінки людини. Вища нервова діяльність. Анатомія і фізіологія аналізаторів.		
Кількість балів за модуль	69 балів		138 балів						69 балів		
№ лекцій	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Теми лекцій	Вступ. Значення анатомії, фізіології у хореографії. Загальний огляд будови і функцій організму.	Будова опорно-рухового апарату . Профілактика та перша домедична допомога при травмах та нещасних випадках.	Внутрішнє середовище організму. Кров: її функції та склад.	Будова та фізіологічні особливості серцево-судинної системи. Профілактика та перша домедична допомога при серцево-судинних захворюваннях і кровотечах.	Особливості будови і функції органів дихання.	Анатомо-фізіологічні особливості органів травної системи Профілактика захворювань шлунково- кишкового тракту.	Морфо-функціональні особливості видільної системи людини.	Органи внутрішньої секреції. Вплив гормонів на ріст та розвиток організму.	Анатомія і фізіологія нервової системи. Вища нервова діяльність.	Анатомія і фізіологія аналізаторів.	
Теми семінарських і практичних занять	Практична робота №1 Вивчення будови опорно-рухового апарату.	Семинар № 1 Профілактика та перша домедична допомога при травматичних та нещасних випадках.	Семинар №2. Вивчення внутрішнього середовища організму.	Практична робота №2 Профілактика та перша домедична доп.при серцево-судинних захворюваннях.	Практична робота №3 Особливості будови і функції органів дихання. Перша допомога при розладах дихання.	Практична робота №4 Вивчення будови органів ШКТ.	Семинар № 2. Профілактика захворювань шлунково-кишкового тракту. Харчування і здоров'я людини.	Практична робота №5 Вивчення будови нирки. Профілактика хвороб видільної системи та шкіри.	Семинар №4 Профілактика хвороб ендокринної системи.	Семинар №5 Анатомія і фізіологія нервової системи	Семинар №6 Анатомія і фізіологія аналізаторів.
Поточна к/р	10 балів		10 балів						10 балів		
Модульний контроль	25 балів		25 балів						25 балів		
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	
Підсумковий контроль	Екзамен										

8. Рекомендована література

Основна

1. Анатомія людини: підручник у 3 т. Т1 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. – вид.6-те, доопрац.- Вінниця:Нова книга, 2017.- 368с.: іл
2. Анатомія людини: підручник у 3 т. Т2 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. – вид.6-те, доопрац.- Вінниця:Нова книга, 2017.- 456с.: іл
3. Анатомія людини: підручник у 3 т. Т3 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. – вид.6-те, доопрац.- Вінниця:Нова книга, 2017.- 376с.: іл
4. Антонік, В. І. Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури навч. Посібник [Електронний ресурс] / В.І. Антонік- Київ: Центр учбової літератури, 2018.-336с.– Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Antonik_VI/Anatomiia_fiziolohiia_ditei_z_osnovamy_hihiieny_ta_fizychnoi_kultury.pdf
5. Головацький А.С. Анатомія людини : підручник: у 3 томах [Електронний ресурс]/А.С. Головацький - Вінниця: Нова Книга, 2017.-376с.– Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=w7bSCQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk&source=gbs_vpt_read#v=onepage&q&f=false

Додаткова

6. Аносов В.Х. Вікова фізіологія з основами шкільної гігієни [Електронний ресурс]/В.Х. Аносов, Н.Г. Хоматов, В.Г. Сидоряк – Режим доступу: lib.mdpu.org.ua/.../anosov_vkh_khomatov_ng_sidorjak_vkova_fzologja_z_osnovami_shklno_ggni.html
7. Антонік В. І. Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури: [Електронний ресурс] /В.І Антонік, І.П. Антонік, В.Є. Андріанов– Режим доступу: chtyvo.org.ua/.../Anatomiia_fiziolohiia_ditei_z_osnovamy_hihiieny_ta_fizychnoi_kultury.pdf
8. Коляденко Г.І. Анатомія людини : підручник для студ. природ. спец. вищ. пед. навч. закладів / Г. І. Коляденко ; М-во освіти і науки України. - 6-те вид. - Київ: Либідь, 2016. - 384 с.
9. Маруненко І. М. Анатомія і вікова фізіологія з основами шкільної гігієни : курс лекцій / І. М. Маруненко, Є.І. Неведомська, В. І. Бобрицька; М-во освіти і науки України, Київський міський педагогічний університет імені Бориса Грінченка. - 2-е вид. - Київ: Прфесіонал, 2016. - 480 с.
- 10.Осипенко, Г. А. Основи біохімії м'язової діяльності: навчальний посібник для студентів вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту / Г. А. Осипенко. - Київ: Олімпійська література, 2007. - 198 с.
- 11.Помогайбо, В. Основи антропогенезу: підручник / В. Помогайбо, А. Петрушов, Н. Власенко. - Київ: Академвидав, 2015. - 142 с.
- 12.Сидоренко, П. І. Анатомія та фізіологія людини: підручник / П. І. Сидоренко, Г.О. Бондаренко, С.О. Куц. - Київ: Медицина, 2018. - 199 с
- 13.Коляденко Г.І. Анатомія людини: підручник для студ. природ. спец. вищ. пед. навч. закладів / Г. І. Коляденко; М-во освіти і науки України. - 6-те вид. - Київ: Либідь, 2017. - 384 с.

14. Маруненко І. М. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи : навчальний посібник [Електронний ресурс] / І. М. Маруненко - Київ : Центр учбової літератури, 2013. - 182 с : Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/20170/1/anatomia.pdf>
15. Тарасюк В. С. Ріст і розвиток людини : підручник для студ. вищ. медич. навч. закл. / В. С. Тарасюк, І. Ю. Андрієвський. - Київ : Медицина, 2018. - 400 с. : табл., мал.
16. Федонюк Я. І. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник для студентів вищих навчальних закладів III - IV рівні акредитації / Я. І. Федонюк - Львів : Новий Світ, 2021. - 590 с.